Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DSW-WKS.055.1.2026.EK
Warszawa, 20 lutego 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-51-1326/26

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie Senator RP Pani Ewy Moniki Kaliszuk, złożone podczas 51. posiedzenia Senatu RP w dniu 28 stycznia 2026 r. *w sprawie rozbieżności pomiędzy formalnymi zasadami rekrutacji na studia a realnymi wymaganiami związanymi z realizacją programu kształcenia.*

Szanowna Pani Senator,

stosownie do przepisów art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. *o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (Dz. U. z 2026 r. poz. 110) wymogom dotyczącym wykazania niekaralności, w szczególności za przestępstwa przeciwko małoletnim, podlegają osoby pełnoletnie – przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub opieką nad nimi. Oznacza to, że weryfikacji (obowiązkowi przedłożenia zaświadczenia o niekaralności) podlegają osoby mające kontakt z małoletnimi zarówno podczas wykonywania czynności zawodowych (różne profesje), jak i podczas nauki (np. w trakcie studiów na różnych kierunkach). W związku z tym decyzja o podjęciu studiów na danym kierunku (np. studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, studiów na kierunku „psychologia", na kierunkach medycznych, tj. lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwie, itd.) powinna być podejmowana nie wyłącznie w kontekście możliwości studiowania (dopuszczenia do realizacji praktyk zawodowych w miejscach właściwych z uwagi na charakter kierunku studiów, np. w jednostkach systemu oświaty, podmiotach leczniczych) i tym samym ukończenia studiów, ale także, co równie istotne, w perspektywie wymogów dotyczących niekaralności w związku z wykonywaniem w przyszłości pracy zawodowej polegającej na kontakcie z osobami niepełnoletnimi.

Nie bez znaczenia pozostaje także fakt, iż weryfikacja dotycząca niekaralności studenta następująca przed przystąpieniem przez niego do realizacji praktyk zawodowych, stosownie do wymogów art. 21 ww. ustawy, ma na celu badanie jego aktualnej sytuacji w tym zakresie, natomiast weryfikacja przed rozpoczęciem studiów nie zapewniłaby tego – zmiana sytuacji w zakresie karalności może bowiem nastąpić w trakcie studiów. Wskazana w oświadczeniu

telefon: +48 22 52 92 718
adres e-mail: kancelaria@mnisw.gov.pl
gov.pl/nauka

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Pani Senator możliwa sytuacja niedopuszczenia studenta do praktyk *z uwagi na wcześniejszą karalność* oznacza, że przepisy ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich znalazłyby zastosowanie zgodnie z ich podstawowym celem, natomiast pragnę wyjaśnić, że w przypadku nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie (np. wskutek niezaliczenia praktyk) student może być skreślony z listy studentów - art. 108 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dalej: „ustawa PSWN". Zatem istnieje podstawa prawna do skreślenia takiej osoby z listy studentów.

Odnośnie do kwestii informowania kandydatów na studia o wymaganiach wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, należy zauważyć, że w swojej ofercie edukacyjnej prezentującej poszczególne kierunki studiów (zamieszczanej na stronie internetowej uczelni), uczelnie zawierają nie tylko charakterystykę studiów, ale także potencjalne miejsca zatrudnienia absolwentów. Jest to zatem właściwe miejsce, w którym uczelnia może – w przypadku studiów, których programy uwzględniają praktyki zawodowe przewidujące kontakt z małoletnimi – zawrzeć informację o konieczności przedstawienia w trakcie studiów (przed przystąpieniem do realizacji praktyk zawodowych) wymaganych zaświadczeń odnośnie do karalności.

Natomiast w świetle zasad rekrutacji określonych w ustawie PSWN jedynym kryterium wstępu na studia jest ocena wiedzy i umiejętności kandydata, tak by wszyscy kandydaci na studia mieli równe szanse w tym względzie w trakcie rekrutacji. Obowiązek wynikający z art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich nie jest zatem powiązany z rekrutacją na studia.

Zgodnie z art. 69 ust. 2 ustawy PSWN na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie może być przyjęta osoba, która posiada określone w tym przepisie dokumenty, tj. świadectwo dojrzałości (ewentualnie wraz z zaświadczeniem o wynikach egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów czy dyplomem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe/dyplomem zawodowym w zawodzie nauczanym na poziomie technika) albo dokument zagraniczny równoważny polskiemu świadectwu dojrzałości. Na studia drugiego stopnia może być przyjęta osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów, zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy PSWN.

Podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie są wyniki (art. 70 ust. 3 ustawy PSWN): 1) egzaminu dojrzałości, 2) egzaminu maturalnego, 3) egzaminu dojrzałości lub egzaminu maturalnego i egzaminu lub egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, 4) egzaminu dojrzałości lub egzaminu maturalnego i egzaminu lub egzaminów zawodowych. Uczelnie określają, jakie wyniki z ww. egzaminów będą podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie. Ponadto zgodnie z art. 70 ust. 4 ustawy PSWN uczelnia może przeprowadzić dodatkowo egzaminy wstępne tylko w przypadku konieczności sprawdzenia uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podejmowania studiów niesprawdzanych w trybie egzaminu maturalnego, egzaminu zawodowego albo egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Egzaminy wstępne na studia nie mogą dotyczyć przedmiotów objętych egzaminem maturalnym lub kwalifikacji objętej egzaminem zawodowym lub egzaminem potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie. Uczelnie w ramach przyznanej ustawowo autonomii samodzielnie ustalają warunki przyjęć na studia, tryb, terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia (art. 70 ust. 1 ustawy PSWN), z zachowaniem zasad określonych w ustawie PSWN.

W świetle powyższego, w opinii MNiSW, nie jest uzasadnione wprowadzanie do ustawy PSWN przepisów określających obowiązek weryfikacji kandydatów na studia odnośnie do niekaralności. Jak już wskazano, konieczność weryfikacji studentów przed przystąpieniem

do realizacji praktyk zawodowych wynika z art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, która zawiera rozwiązania systemowe w tym zakresie. To ta ustawa określa szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i szczególne środki ochrony małoletnich oraz obowiązki pracodawców i innych organizatorów w zakresie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi oraz pracowników i innych osób dopuszczanych do takiej działalności.

Mając na uwadze właściwość Ministra Sprawiedliwości w obszarze ww. ustawy, kwestie dotyczące monitorowania skutków jej stosowania pozostają w gestii resortu sprawiedliwości. Natomiast za zarządzanie uczelnią, wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy, zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni (art. 23 ust. 1 i 2 ustawy PSWN) oraz utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni (art. 50 ust. 1 ustawy PSWN) jest odpowiedzialny rektor, w związku z tym rozwiązania organizacyjne i podejmowanie stosownych działań w zakresie ochrony małoletnich przebywających na terenie uczelni (np. w przypadku studentów będących osobami niepełnoletnimi) pozostają w gestii władz poszczególnych uczelni. Uczelnie są autonomiczne na zasadach określonych w ustawie PSWN, a organy władzy publicznej mogą podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach (art. 9 ust. 2 i 5 ustawy PSWN). Autonomia uczelni wyraża się m.in. poprzez prawo do podejmowania przez uczelnie określonych decyzji związanych z prowadzonym kształceniem. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie ingeruje w decyzje władz uczelni pozostające w zakresie ich odpowiedzialności.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

telefon: +48 22 52 92 718
adres e-mail: kancelaria@mnisw.gov.pl
gov.pl/nauka

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa